

Rapport

Datum: 5 april 2007

Rapportnummer: 2007/061

Klacht

Verzoekster klaagt er mede namens haar zus over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland op 19 april 2005 haar zus, in afwachting van een inbewaringstelling op grond van de Wet BOPZ (Bijzondere Opneming in Psychiatrische Ziekenhuizen) niet in de gelegenheid hebben gesteld om de begrafenis van hun moeder diezelfde ochtend bij te wonen.

Verzoekster geeft aan dat aanwezigheid bij de begrafenis wel mogelijk was geweest als er voor goede begeleiding was gezorgd.

Daarnaast klaagt verzoekster erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland:

haar zus met geweld in de cel hebben gezet;

haar hardhandig hebben verwijderd uit de cel, waarin haar zus was geplaatst, in plaats van haar op een normale manier te vragen om weg te gaan;

haar van de trap hebben gesleurd.

Beoordeling

Algemeen

1. In de ochtend van 19 april 2005 troffen ambtenaren van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland verzoekster en haar zus M. op straat aan. Naar aanleiding van het overlijden van hun moeder zwierven zij volgens de politie rond en de politie had reeds een aantal meldingen gekregen. Zo had M. gedreigd de woning van hun moeder in brand te steken.

Gelet op de psychische gesteldheid van M. namen de politieambtenaren verzoekster en M. mee naar het politiebureau om daar het één en ander met elkaar te bespreken.

Verzoekster en haar zus M. gingen op vrijwillige basis met de politieambtenaren mee.

Na enige tijd op het politiebureau te hebben gezeten, besloot de politie M. - in afwachting van een eventuele inbewaringstelling op grond van de Wet BOPZ - in te sluiten in een ophoudkamer. Op het moment dat de politie haar insloot, ging verzoekster mee de ophoudkamer in. De politie haalde verzoekster er weer uit, waarna verzoekster het politiebureau verliet. Door de insluiting op het politiebureau was M. niet in de gelegenheid de begrafenis van haar moeder bij te wonen. Die middag werd er een inbewaringstelling op grond van de Wet BOPZ afgegeven (zie Achtergrond, onder 1.) en werd M. opgenomen.

2. Bij brief van 15 november 2005 diende verzoekster een klacht in bij de korpschef. In haar brief stelde zij onder meer dat de politieambtenaren hadden gezegd dat ze op het politiebureau met elkaar zouden praten, waarna zij en haar zus naar de begrafenis van haar moeder konden gaan. Verzoekster klaagde erover dat haar zus ineens was opgepakt en in de cel was gedrukt, haar zus de begrafenis van hun moeder niet had kunnen bijwonen en zichzelf uit de cel was opgepakt en de trap af was gesleurd.

3. Op 18 januari 2006 vond er een bemiddelingsgesprek plaats tussen verzoekster, haar zus M. en de politie. Dit gesprek leidde er niet toe dat de klacht voor verzoekster naar tevredenheid was afgehandeld, zodat de politie de klacht alsnog formeel behandelde.

4. De klachtencommissie bracht op 18 mei 2006 advies uit aan de korpsbeheerder. In dat advies concludeerde de klachtencommissie dat het begrijpelijk was dat de vrijheidsbeneming van verzoeksters zus onder de genoemde omstandigheden nogal emotioneel was; dat het, mede gezien de verleende inbewaringstelling, op grond van het ziektebeeld van verzoeksters zus evenwel nodig bleek dat de politie beschermende maatregelen nam; dat de ophoudkamer niet de meest geschikte ruimte was voor de vrijheidsbeneming maar dat het gebruik van deze ruimte te rechtvaardigen was door het gebrek aan een betere ruimte en dat van disproportioneel gebruik van macht of geweld jegens verzoekster en haar zus niet was gebleken.

De klachtencommissie adviseerde de korpsbeheerder de klachten ongegrond te verklaren.

5. Bij brief van 30 juni 2006 liet de korpsbeheerder verzoekster weten haar klachten ongegrond te verklaren. Hierbij verwees de korpsbeheerder naar het advies van de klachtencommissie.

I. Ten aanzien van het niet kunnen bijwonen van de begrafenis

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat de politie haar zus M. niet in de gelegenheid heeft gesteld om de begrafenis van hun moeder bij te wonen. Volgens verzoekster had haar zus bij de begrafenis aanwezig kunnen zijn wanneer de politie voor goede begeleiding had gezorgd.

2.1 De korpsbeheerder heeft in zijn brief van 18 november 2006 onder meer gesteld dat hij onveranderd van mening is dat de betrokken ambtenaren de feiten en omstandigheden zorgvuldig hebben afgewogen. M. is volgens de korpsbeheerder terecht opgehouden in het kader van een beoordeling op grond van de Wet BOPZ. Het feit dat zij uiteindelijk ter behandeling is opgenomen in het kader van deze wet, sterkt de korpsbeheerder in zijn standpunt.

De korpsbeheerder heeft verder gesteld dat er een medisch deskundige werd ingeschakeld om de psychische toestand van M. te beoordelen en dat het tot het moment van die beoordeling niet wenselijk was om (medische) begeleiding te regelen om toch bij de begrafenis aanwezig te kunnen zijn. M. vormde namelijk op dat moment (op grond van een inschatting van de politie) een (dreigend) gevaar voor zichzelf of haar omgeving, aldus de korpsbeheerder.

Het inschakelen van medische begeleiding was in dit geval niet overwogen omdat het de betrokken ambtenaar niet bekend was of die mogelijkheden bestaan, hetgeen de korpsbeheerder aannemelijk en acceptabel acht, gezien de uitzonderlijkheid van de situatie.

Vanuit het oogpunt van de betrokken ambtenaren en gegeven de omstandigheden was het in gang zetten van een inbewaringstelling op grond van de Wet BOPZ volgens de korpsbeheerder gerechtvaardigd en noodzakelijk, hoe verstrekkend de gevolgen ook waren.

2.2 In de bijgevoegde verklaring van betrokken ambtenaar H. staat onder meer dat op het moment dat zij en haar collega D. verzoekster en haar zus M. op straat hadden gevonden, met M. niet te praten viel. Volgens H. had M. tegen haar gezegd dat ze het pistool van H. wilde pakken en H. dan dwars door haar hart zou schieten.

3.1 In haar brief van 29 oktober 2006 aan de Nationale ombudsman heeft M. onder meer gesteld dat zij op de bewuste dag vrijwillig met de politie is meegegaan om op het politiebureau te gaan praten en vervolgens naar de begrafenis van haar moeder te gaan. M. heeft aangegeven dat zij op het politiebureau geen rust had, weg wilde en ook niet in een soort kantoortje wilde zitten om daar te worden ondervraagd. Op een gegeven moment heeft de politie haar hardhandig in de cel geduwd en heeft de politie verzoekster hardhandig van haar afgetrokken, want de zussen wilden elkaar niet loslaten, aldus M. Volgens M. werd de irritatie van de politie omgezet in macht.

3.2 Verzoekster heeft in haar brief van 14 november 2006 aan de Nationale ombudsman onder meer gesteld dat H. ten aanzien van de opmerking van M. over het pistool is vergeten erbij te vertellen dat verzoekster tegen H. had gezegd dat deze opmerking niet persoonlijk was gericht, maar tegen het systeem. Volgens verzoekster kan zo'n zin geuit worden als je belemmerd wordt om naar je moeder te gaan.

Verder heeft verzoekster aangegeven dat de dienstdoende arts M. 's middags pas heeft gezien en dat M. al die tijd daarvoor onterecht heeft vastgezet. Er was nog geen sprake van een inbewaringstelling en M. had gewoon mee gekund naar de begrafenis. Alhoewel hun van te voren was meegedeeld dat ze vrijwillig meegingen naar het politiebureau, liet niemand hen gaan, aldus verzoekster.

Verzoekster heeft aangegeven dat het onmenselijk en onverdraagbaar is dat moeder en kind niet bij elkaar konden zijn en dat zussen letterlijk uit elkaar werden gerukt.

4.1 Betrokken ambtenaar H. heeft op 20 november 2006 onder meer verklaard dat zij en haar collega D. verzoekster en haar zus M. op straat hadden aangetroffen nadat er weer een melding bij de politie was binnengekomen. Tijdens het gesprek dat zij met verzoekster en M. voerden, was M. afwezig en zij gaf geen reële antwoorden op de aan haar gestelde vragen, aldus H. Op een gegeven moment zei M. tegen H.: "ik pak je wapen en schiet je door je hart". M. was volgens H. fysiek niet agressief, maar het ging niet goed met haar.

H. en D. hebben verzoekster en haar zus meegenomen naar het politiebureau om daar met hen te praten.

4.2. Betrokken ambtenaar D. heeft op 20 november 2006 onder meer verklaard dat toen hij en zijn collega H. verzoekster en haar zus M. op straat tegenkwamen, beiden agressief overkwamen. Volgens D. was er geen zinnig woord met verzoekster en M. te wisselen. Met name met M. kregen D. en H. geen contact. M. zei op een gegeven moment dat ze H. door haar hart wilde schieten en kwam agressief naar H. toe. Het leek beter om het hulpverleningstraject in te gaan dan het strafrechtelijke traject, aldus D.

Aan verzoekster en M. is uitgelegd dat ze op het politiebureau verder wilden praten. Pas op het politiebureau is besloten de inbewaringstelling in gang te zetten, aldus D.

4.3 Betrokken ambtenaar A. (die chef van dienst was op het politiebureau) heeft op 20 november 2006 onder meer verklaard dat de betrokken ambtenaren H. en D. verzoekster en haar zus M. hadden meegenomen naar het politiebureau en dat hij hen daar voor het eerst zag. Volgens A. was M. zeer in de war en obstinaat en was er voor haar een psychiater nodig. Toen M. recalcitranter werd, heeft A. besloten haar in een ophoudkamer te plaatsen.

Beoordeling

5. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

6. Ingevolge artikel 2 van de Politiewet is het de taak van de politie om de rechtsorde te handhaven en om hulp te verlenen aan hen die deze behoeven (zie Achtergrond, onder 2.1.). De Ambtsinstructie bepaalt vervolgens dat de politie hulp dient te bieden aan personen die een gevaar vormen voor de openbare orde, veiligheid, of gezondheid. Deze personen dienen van openbare plaatsen te worden verwijderd en zoveel mogelijk te worden overgedragen aan het eigen zorgkader (bijvoorbeeld familie van de betrokkene). Indien opvangmogelijkheden elders ontbreken, kunnen deze personen in het kader van

hulpverlening op het politiebureau worden ondergebracht, indien dit nodig is voor hun bescherming en dit niet tegen hun wil geschiedt. Indien de persoon niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, heeft de politie de bevoegdheid om hem onder te brengen op het politiebureau (zie Achtergrond, onder 2.2. en 2.3.). De Nationale ombudsman overweegt dat voldoende is komen vast te staan dat de betrokken ambtenaren een situatie aantreffen waarbij M. een gevaar vormde voor de openbare orde en veiligheid en wellicht ook voor zichzelf. M. was afwezig en verward en had een aantal ernstige bedreigingen geuit. Gelet op de psychische toestand van M. mocht de politie aannemen dat zij niet goed in staat was haar wil te bepalen. Een normaal gesprek met M. was volgens de politieambtenaren niet mogelijk. De Nationale ombudsman oordeelt dat het gezien de ernst van de door M. geuite bedreigingen niet verantwoord was M. over te dragen aan haar eigen zorgkader. Het feit dat de jegens H. geuite bedreiging niet tegen haar persoonlijk zou zijn gericht, zoals verzoekster heeft gesteld, doet aan de ernst hiervan niet af. De Nationale ombudsman acht de beslissing om verzoekster en M. mee te nemen naar het politiebureau begrijpelijk.

Gelet op de door de politieambtenaren afgelegde verklaringen en hetgeen verzoekster en haar zus M. hebben gesteld, gaat de Nationale ombudsman er van uit dat zij de orde op het politiebureau verstoorden. M. bleef niet stilzitten, liep op en neer en dreigde betrokken ambtenaar D. te slaan. De Nationale ombudsman vindt de beslissing om M. in afwachting van de komst van de psychiater in te sluiten in een ophoudkamer niet onjuist. Na beoordeling door een psychiater bleken er termen te zijn voor een gedwongen opname en is de inbewaringstelling afgegeven. Dit sterkt de Nationale ombudsman in zijn oordeel dat de politie een juiste afweging heeft gemaakt en M. terecht heeft ingesloten.

Hiermee heeft de politie niet gehandeld in strijd met het verbod van onrechtmatige vrijheidsbeneming.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

7. Het vereiste van professionaliteit houdt in dat ambtenaren met een bijzondere training of opleiding jegens burgers overeenkomstig de standaarden van hun beroepsgroep handelen.

8. Dat verzoeksters zus M. de begrafenis van haar moeder niet heeft kunnen bijwonen, acht de Nationale ombudsman uiterst betreurenswaardig. Toch oordeelt de Nationale ombudsman dat niet van de politie had mogen worden verwacht dat zij M. naar de begrafenis van haar moeder zou begeleiden dan wel voor begeleiding zou zorgen. Dit is immers geen taak van de politie. Bovendien is zij zelf niet opgeleid en dus niet deskundig op het gebied van begeleiding van personen met psychische problemen. Gelet op de door M. geuite bedreigingen acht de Nationale ombudsman het evenmin verantwoord om M. in afwachting van de eventuele inbewaringstelling over te dragen aan andere hulpverleners.

Hiermee heeft de politie niet in strijd met het vereiste van professionaliteit gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het geweldgebruik

Bevindingen

1. Verzoekster klaagt erover dat de politie haar zus M. met geweld in de cel heeft gezet, verzoekster hardhandig uit die cel heeft verwijderd en haar van de trap heeft gesleurd.

Volgens verzoekster kwam er opeens iemand uit een kantoor die het genoeg vond en M. met geweld in een cel stopte. Daarbij zou in haar keel zijn gedrukt. Nadat verzoekster mee de cel in was gegaan, zou zij daar met geweld weer uit zijn gehaald, zonder dat haar was gevraagd de cel uit te komen. Vervolgens zou zij van de trap zijn gesleurd.

2. De korpsbeheerder heeft in zijn brief van 18 oktober 2006 gerefereerd aan het feit dat de klachtencommissie heeft gesteld dat van het door verzoekster genoemde geweld niet was gebleken. Alhoewel enige dwang of aandrang jegens verzoekster en haar zus verklaarbaar is, was volgens de klachtencommissie van disproportioneel geweldgebruik geen sprake. Dit wordt bevestigd door de naderhand opgenomen verklaring van betrokken ambtenaar H., die voor de korpsbeheerder het beeld bevestigt dat verzoeksters zus niet met geweld in de cel is gezet. Daarnaast blijkt uit de verklaring van H. dat verzoekster meerdere malen is verzocht de cel/ophoudkamer te verlaten en dat toen hieraan geen gehoor is gegeven, verzoekster is vastgepakt en uit de ophoudkamer naar de centrale hal is begeleid. De korpsbeheerder onderschrijft ook nu de eerder door de klachtencommissie gestelde conclusie en is van mening dat de klachten niet gegrond zijn.

3.1 In haar brief van 29 oktober 2006 aan de Nationale ombudsman heeft M. onder meer gesteld dat zij op het politiebureau geen rust had, weg wilde en ook niet in een soort kantoortje wilde zitten om daar te worden ondervraagd. Op een gegeven moment heeft de politie haar hardhandig in de cel geduwd en heeft de politie verzoekster hardhandig van haar afgetrokken, want de zussen wilden elkaar niet loslaten, aldus M. Volgens M. werd de irritatie van de politie omgezet in macht.

3.2 In haar brief van 14 november 2006 aan de Nationale ombudsman heeft verzoekster onder meer gesteld dat de politieambtenaren hun hadden meegedeeld dat zij vrijwillig op het politiebureau waren, maar dat niemand hen liet gaan. Ze waren meegegaan om op het politiebureau te praten. Volgens verzoekster waren ze niet onrustig op het politiebureau.

Voorts heeft verzoekster gesteld dat M. met geweld in de isoleercel is gegooid. Volgens verzoekster is het logisch dat M. niet in de cel wilde omdat ze niets had gedaan en naar de begrafenis van haar moeder wilde. Verzoekster heeft hierbij opgemerkt dat geweld geweld is, hoe klein het ook was.

4.1 Betrokken ambtenaar H. heeft op 20 november 2006 onder meer verklaard dat zij verzoekster en haar zus M. op het politiebureau eerst in een computerkamer hebben gezet. Nadat M. agressief was geworden en haar wilde slaan en verzoekster en M. de gang van zaken op het politiebureau ernstig verstoorden, is besloten M. in afwachting van de eventuele inbewaringstelling in een ophoudkamer te plaatsen.

H. heeft verklaard dat zij een arm van M. heeft gepakt en dat ze haar hebben opgetild en onder lichte dwang richting ophoudkamer hebben begeleid. M. verzette of reageerde niet, maar verzoekster gilde. H. heeft gesteld dat M. alleen bij haar armen is vastgepakt en dat zij M. niet in haar keel heeft gedrukt en ook niet bij haar keel heeft gepakt.

Volgens H. liep verzoekster gillend en schreeuwend mee de ophoudkamer in en ging zij naast M. op het bankje in de ophoudkamer zitten. Verzoekster wilde haar zus niet in de ophoudkamer achterlaten. H. heeft gesteld dat zij verzoekster wel vijf tot tien keer heeft gevraagd om de ophoudkamer uit te komen, maar dat zij hieraan geen gehoor gaf. Op een gegeven moment heeft H. verzoekster samen met haar collega's aan haar armen opgetild, buiten de ophoudkamer neergezet en onder lichte dwang naar de uitgang begeleid. Het laatste stuk heeft verzoekster zelf gelopen, aldus H.

H. heeft gesteld dat verzoekster niet van de trap af is gesleurd en dat verzoekster voor die tijd al stil stond. Voor de trap heeft H. nog met verzoekster gesproken over een hoesje van verzoeksters telefoon dat nog in de ophoudkamer lag, aldus H.

4.2 Betrokken ambtenaar D. heeft op 20 november 2006 onder meer verklaard dat verzoekster en M. op het politiebureau in eerste instantie in een spreekkamer zaten, maar dat nadat zij beiden op de gang liepen, was besloten M. in de ophoudkamer te plaatsen.

D. heeft verklaard dat hij M. bij haar armen heeft gepakt en haar samen met H. naar de ophoudkamer heeft gebracht. Volgens D. verliep dit heel normaal en is er geen geweld toegepast. D. heeft gesteld dat hij M. niet in haar keel heeft gedrukt. Zijns inziens is alles goed verlopen in deze zaak en is alles in overleg gedaan.

D. heeft voorts verklaard dat verzoekster meeging de ophoudkamer in. Alhoewel D. er niet bij was is er volgens hem geen geweld gebruikt om verzoekster uit de ophoudkamer te krijgen en is zij niet opgepakt en van de trap afgesleurd. Volgens D. heeft hij verzoekster samen met H. naar de uitgang van het politiebureau begeleid en is er niets voorgevallen.

4.3 Betrokken ambtenaar A. (die chef van dienst was op het politiebureau) heeft verklaard dat hij niet weet op wat voor een manier verzoeksters zus is ingesloten, omdat hij daar niet bij was. Wanneer er geweld zou zijn gebruikt, zou hij dat hebben geweten omdat dat aan hem moet worden gerapporteerd.

A. heeft gesteld dat hij evenmin weet wat er in de ophoudkamer is gebeurd.

5. In reactie op de verklaringen van de betrokken ambtenaren heeft verzoekster in haar brief van 7 januari 2007 onder meer gesteld dat het feit dat M. is opgetild, geen normale handeling is en er dus wel geweld is toegepast. Zacht geweld is volgens verzoekster ook geweld.

Ook heeft verzoekster gesteld dat zij wel van de trap af is gesleurd.

Beoordeling

6. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. Dit is neergelegd in artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 3.1.). Ook in artikel 8 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens is bepaald dat een inbreuk op ieders recht op respect voor zijn privéleven - waaronder mede wordt verstaan zijn lichamelijke integriteit - moet zijn voorzien bij wet (zie Achtergrond, onder 3.2.). Het gebruik van geweld betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam. Op grond van artikel 8, eerst lid van de Politiewet is een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (het proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (het subsidiariteitsvereiste; zie Achtergrond, onder 4.).

Er is sprake van geweld wanneer er een dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis is uitgeoefend op een persoon of op zaken (zie Achtergrond, onder 5.).

7. In het algemeen onthoudt de Nationale ombudsman zich van het geven van een oordeel over de klacht als de stellingen van verzoeker (op dat punt) lijnrecht tegenover de stellingen van het bestuursorgaan staan. Die situatie doet zich niet voor wanneer er sprake is van omstandigheden op grond waarvan aan de ene stelling meer betekenis kan worden gehecht dan aan de andere stelling.

8.1 Gelet op de door de betrokken ambtenaren afgelegde verklaringen en hetgeen verzoekster en haar zus M. hebben gesteld, is vast komen te staan dat de politieambtenaren M. de ophoudkamer in hebben getild. Nu er sprake was van een dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis, kan worden gesteld dat de politieambtenaren geweld hebben gebruikt.

Verzoekster heeft gesteld dat het logisch was dat M. niet de cel in wilde. De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat M. niet vrijwillig de ophoudkamer in ging. Volgens verzoekster was er sprake van zacht geweld. Nu M. niet meewerkte en niet is gebleken dat er meer geweld is gebruikt dan nodig was om M. naar de ophoudkamer over te brengen, kan de Nationale ombudsman deze geweldstoepassing billijken. Voorts is niet gebleken dat M. door een politieambtenaar bij haar keel is gegrepen. Evenmin is gebleken van enig

letsel. Hiermee heeft de politie niet in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam gehandeld.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

8.2 Voorts is vast komen te staan dat de politieambtenaren verzoekster uit de ophoudkamer hebben getild. Betrokken ambtenaar H. heeft verklaard dat zij verzoekster wel vijf tot tien keer heeft gevraagd om uit de ophoudkamer te komen, hetgeen verzoekster ontkent.

De Nationale ombudsman heeft geen reden om aan te nemen dat verzoekster zonder waarschuwing uit de cel is gehaald. Hij kan het zich voorstellen dat het verzoekster gezien de hectiek van de situatie is ontgaan dat haar gevraagd is om de cel uit te komen. Bovendien heeft H. verklaard dat verzoekster gillend en schreeuwend mee de ophoudkamer inging, hetgeen verzoekster niet heeft weersproken. Om die reden hecht de Nationale ombudsman meer betekenis aan de door de betrokken ambtenaren afgelegde verklaringen dan aan verzoeksters stelling.

De Nationale ombudsman acht het dan ook niet onjuist dat de politieambtenaren verzoekster hebben opgetild en uit de ophoudkamer hebben gehaald. Hiermee heeft de politie niet in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam gehandeld.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

8.3 De betrokken ambtenaren D. en H. hebben beiden verklaard dat verzoekster niet van de trap af is gesleurd. Gelet op de hectische situatie op het politiebureau en de gemoedstoestand van verzoekster op dat moment acht de Nationale ombudsman de verklaringen van de betrokken ambtenaren aannemelijker dan de stelling van verzoekster dat zij van de trap af is gesleurd.

De Nationale ombudsman gaat er dan ook van uit dat de politie verzoekster niet van de trap heeft gesleurd en er dus geen geweld is gebruikt. De politie heeft dan ook niet in strijd met het recht op onaantastbaarheid van het lichaam gehandeld.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland, is

niet gegrond ten aanzien van het niet kunnen bijwonen van de begrafenis;

niet gegrond ten aanzien van het (vermeende) geweldgebruik.

Onderzoek

Bij brief van 2 maart 2006 verzocht mevrouw W. te X de Nationale ombudsman een onderzoek in te stellen naar haar klachten over het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland. Omdat de politie de interne klachtenprocedure op dat moment nog niet had afgerond, stelde de Nationale ombudsman nog geen onderzoek in.

Op 4 juli 2006 ontving de Nationale ombudsman opnieuw een verzoekschrift van mevrouw W. met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Noord- en Oost-Gelderland, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Tevens werd de betrokken ambtenaren H., D. en A. een aantal specifieke vragen gesteld.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoekster gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschriften van 2 maart 2006 en 1 juli 2006, met bijlagen over de interne klachtenprocedure.

Standpunt van de korpsbeheerder van 18 oktober 2006, met bijlagen over de interne klachtenprocedure.

Brief van verzoeksters zus aan de Nationale ombudsman van 29 oktober 2006.

Reactie van verzoekster op het standpunt van de korpsbeheerder van 14 november 2006.

Verklaring van betrokken ambtenaar H. van 20 november 2006.

Verklaring van betrokken ambtenaar D. van 20 november 2006.

Verklaring van betrokken ambtenaar A. van 20 november 2006.

Reactie van verzoekster van 17 januari 2007.

Bevindingen

Zie onder beoordeling

Achtergrond

1. Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen

Artikel 20, eerste en tweede lid

"1. De burgemeester kan in het geval, bedoeld in het tweede lid, bij beschikking lastgeven dat een persoon die zich in zijn gemeente bevindt, gedurende de periode, benodigd voor de toepassing van artikel 27, in bewaring wordt gesteld, indien deze persoon twaalf jaar of ouder is en geen blijk geeft van de nodige bereidheid zich in een psychiatrisch ziekenhuis te doen opnemen dan wel een van de andere omstandigheden, bedoeld in artikel 2, derde en vierde lid, zich voordoet. De burgemeester kan de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in de eerste volzin, delegeren aan een wethouder.

2. De burgemeester kan slechts lastgeven tot inbewaringstelling als bedoeld in het eerste lid, indien naar zijn oordeel

- a. de betrokkene gevaar veroorzaakt,
- b. het ernstige vermoeden bestaat dat een stoornis van de geestvermogens de betrokkene het gevaar doet veroorzaken,
- c. het gevaar zo onmiddellijk dreigend is dat toepassing van paragraaf 1 of paragraaf 1b van dit hoofdstuk niet kan worden afgewacht, en
- d. het gevaar niet door tussenkomst van personen of instellingen buiten een psychiatrisch ziekenhuis kan worden afgewend."

2.1. Politiewet

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

2.2. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 25

"1. De ambtenaar draagt er zoveel mogelijk zorg voor dat personen die door drankgebruik, dan wel door andere oorzaken, onmiddellijk gevaarlijk zijn, hetzij voor de openbare orde, veiligheid, of gezondheid, hetzij voor zichzelf, op de meest geschikte wijze van openbare plaatsen als bedoeld in artikel 1 van de Wet openbare manifestaties, worden verwijderd. Onder openbare plaatsen worden mede verstaan vervoermiddelen die zich bevinden op deze plaatsen, een en ander voor zover niet gebezigd als woning.

2. De ambtenaar draagt personen als bedoeld in het eerste lid over aan het eigen zorgkader, voor zover de omstandigheden zulks toelaten. Zij kunnen bij het ontbreken van opvangmogelijkheden elders, bij wijze van hulpverlening, op het politie- of brigadebureau worden ondergebracht, indien dit nodig is voor hun bescherming en dit niet tegen hun wil geschiedt.

3. Voor personen als bedoeld in het eerste lid, van wie bekend is dat zij geestelijk gestoord zijn of die geestelijk gestoord lijken, waarschuwt de ambtenaar de arts, nadat zo mogelijk getracht is contact te zoeken met de eigen huisarts."

2.3. Tekst & Commentaar op artikel 25 Ambtsinstructie, zesde druk, Deventer 2005, p. 1953 en 1954

"**Artikel 24-25** ...Indien duidelijk is dat een persoon aan wie hulp wordt verleend niet mee wil naar het politie- of brigadebureau, is het niet mogelijk deze persoon tegen zijn wil onder te brengen op het politie- of brigadebureau. (...) Indien de betrokkene niet in staat is zijn wil kenbaar te maken, bij voorbeeld wegens vergaande staat van dronkenschap en er sprake is van strenge vorst, waardoor hij zonder ingrijpen zou kunnen omkomen, heeft de ambtenaar de bevoegdheid om de betrokkene onder te brengen op het politie- of brigadebureau."

3.1. Grondwet

Artikel 11

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

3.2. Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Artikel 8, eerste lid

"1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

4. Politiewet 1993

Artikel 8, eerste lid

"De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer daarmee het beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

5. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 1, derde lid

"3. In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. bevoegd gezag: het gezag, bedoeld in de artikelen 12, 13 en 15 van de Politiewet 1993;
- b. geweld: elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen of zaken;
- c. aanwenden van geweld: het gebruiken van geweld en het dreigen met geweld, waaronder wordt begrepen het ter hand nemen van een vuurwapen;"